"Tevhid-i Tedrisat", Salt Eğitimde Birlik Değil;

"Her Alanda Cumhuriyetçi Demokrasinin Temel Manifestosudur!"

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI

G.Ü. Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğr. Üyesi.

1.Yeni Nesiller de Yeni Özneli Kanunlar da; "Tevhid-i Tedrisat'a Baksınlar!"

Hem o zamanın hem de yaşanılan güncel iklimin önem ve değerini anlamak için şu kilit soru yaşamsal niteliktedir:

03 Mart 1924 takviminin önem ve değerine "yeni nesiller ve yeni özneli kanunlar "da bir baksınlar; zamanın ruhunda "var mı? böylesine kapsamlı ve işlevsel bir menifesto!"

Bu kilit soruya yanıt; tümelde ve temelde "y o k ! " olacaktır.

Bilimsel araştırma yöntem bilim bulguları alan yazında; "bilimde toptancılık yok, sonuçlar ışığında genellemeler vardır" ilkesini yer verirler.

Bu bağlam ve diğer konumsal bakışlar dahil; "Tevhd-i Tedrisat öyle bir teorize öyle bir saha pratikleri ortaya koymuş ki; sadece Türkiye Coğrafyası'nın değil; gezegende tüm dikta, saray, oligarşik ve monarşik yönetimler altında ezilen özgürlükleri elinden alınan uluslara da "feyz veren temel yasal yazın kaynağı" olmuştur.

"Öğretim Birliği Yasası ile diye anılan Tehvid-i Tedrisat Kanunu eğitim özneli "doğrudan" aşağıda an çizgilerle sıralanan yenilikleri getirirken; "dolaylı" olarak da Anadolu Coğrafyası'nın sosyal, kültürel, ekonomik, siyasal, ve manevi iklimine de katkılar getirmiştir:

Çünkü; Tehvid-i Tedrisat Kanunu salt eğitimsel değil, sosyolojik değişkenleri çok yönlü bir yasal manifesto niteliğindedir:

2.Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun İşlevleri

- **Kabul tarihi:** 3 Mart 1924
- **Kanun no:** 430
- **Temel özelliği:** Eğitimde birlik sağlamadır.

Bu künye bilgilerinin devamında Tevhid-i Tedrisat Kanunu'nun çok yönlü işlevleri aşağıda ana çizgilerle tanıtılmaktadır:

- **MEB yapılandı:** Üniversiteler hariç tüm öğretim kurumları Milli Eğitim Bakanlığı yapısında toplanmıştır.

- **Öğretim birliği sağlandı:** Öğretimde birlik sağlanmıştır. Şeriye ve Evkaf vekâleti ya da özel vakıflarca yönetilen tüm okullar Milli Eğitim Bakanlığı'na bağlanmıştır.

- **Eğitimde ikilik giderildi:** Eğitimde medrese ve okul- mektep ikili-liği giderilerek eğitim birleştirilmiştir.

- **Milli Eğitim oluştu:** Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim milli niteliğe kavuşmuştur. Bu kanun; cinsiyet, ırk ya da din ayrımı gözetmeksizin ulusal bir ilköğretim sisteminin gerekliliğinden ortaya çıkmıştır.

- **Laik eğitim oluştu:** Medreselerin kapatılmasıyla eğitimin laikleşmesi konusunda önemli bir adım atılmıştır.
- Yüksek din bilgini yetiştirmek üzere üniversitelerde bir İlahiyat Fakültesi kurulması karara bağlanmıştır.
- İmam-hatiplik hizmetleri için de memurları yetiştirmek üzere ayrı okulların açılması karara bağlanmıştır.

- **Eğitimde denetim sağlandı:** Milli Eğitim Bakanlığı'nın (Maarif Vekaleti) kurulmasıyla tüm eğitim kurumları ve Yabancı Okullar denetim altına alınmıştır.
-
- **Eğitim hakkı verildi:** Herkese eğitim hakkı verilmiş ve ilköğretim zorunluluğu getirilmiştir.
- Eğitim-öğretim devlet tarafından parasız olarak yürütülmeye başlanmıştır (TBMM, 1924).

3.Zamanın Ruhunda Tevhid-i Tedrisat'ın Önem ve Değeri

Şu gezegende her olgu ve değişken eş anlı olarak "hem önemli hem de değerli o l a m a z!"

Anılan kanun, Türkiye Eğitim Coğrafyası için; "(1)eğitim birleşti, (2)millileşti ve (3)laikleşti özelliklerini teorik ve pratik yapılalar dönüştürürken; Türkiye Sosyoloji'sinde de Cumhuriyetçi Demokrasi'yi güçlendiren ivmesel evrilmelere temel olmuştur.

Bu bağlama anılan kanun; (1)1928 yılında Latin harflerinin kabulüne, 1929 yılında Millet Mekteplerinin açılmasına dayanak oluşturmuştur.

4.Eğitimde Birlik, Cumhuriyetçi Demokrasi'nin de İvmesi" Olmuştur

Tarihsel kronolojide (1)emperyal güçler, (2)güncel iklimde ise Atlantik milliyetçiliği ve (3)Yeni Özneli Tutucu ve Kuşatmacı Liberal politik tercihler bütünsel ele alınıp değerlendirildiğinde, Eğitimde Birlik Yasa'sının işlevleri daha somutlanacaktır.

Çünkü; Anadolu'ya göz diken işgalci emperyalistler, Atlantik yani mavi milliyetçilerin çok harfli sömürü odaklı gizil planları ve liberal rantiyecilerin hepsi "eğitimde birlik yasası" ile "red ve itiraz görmüştür" (Karaağaçlı, 2025).

5.Eğitimde ve Çağdaşlaşmada Birlik İklimi Arayanlara "Somut Adres"

Eğitimde Birlik İklimi arayanlara dinci siyasal güzellemeleriyle maneviyatını kaybedenlere "Somut Adres" olarak; "GMK Atatürk ve arkadaşlarının kurduğu Cumhuriyetçi Demokrasi'nin tam ve tümel takiyyesiz kuruluş ayarlarını" göstermek gerekiyor (Atatürk, 2020).

Cumhuriyetçi Demokrasi'nin laik, halkçı, ulusalcı, kamucu ve toplumcul ihtiyaçlara göre devrimci çoklu, çoğulcu ve dayanışmacı formasyonlu ilkeleri o zamanda bu zamanda her türden krizlere ve darboğazlara "biçilmiş kaftan" olarak duruyor ve durmaya devam edecektir.

Kaynaklar

Atatürk, G.M.K. (2020). **Cumhuriyetimizin Emanetçisi Olan Çocuklarımız İçin Nutuk.** Kripto Basın Yayın.

TBMM (1924).**Tevhid-i Tedrisat Kanunu.** Kanun No:430. Ankaraİ 03 Mart 1924.

Karaağaçlı, M. (2025-1). **Atlantikçilikte; "Gazze Yok!"** http://www.mektepligazete.com. Köşe Yazıları. Mustafa Karaağaçlı, 25.09.2025.

Etiksel Gerekçe

Bu yazında hazırlık, plan, yazım, alıntı ve raporlaştırma süreçlerinde araştırma yöntem bilim ilkelerine göre; atıf ve alıntı kurallarına uyulmuş, alan yazın verilerinde bir intihal ve manipülasyon yapılmamıştır.

Etiksel İlke

Burada yer verilen görüşlerden yapılan alıntılarda kaynak gösterilmesi etiksel olarak uygun olacaktır.

İletişim ve Erişimi

Dr. Öğr. Üyesi Mustafa KARAAĞAÇLI
T.C.Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi, EBB Öğretim Üyesi
e-posta-1: mkara@gazi.edu.tr
e-posta-2: mustafakaraagacli80@gmail.com
Web-1 : w3.gazi.edu.tr/~mkara
Web-2 :https://avesis.gazi.edu.tr/mkara
ORCID :https://orcid.org/0000-0003-3488-1021

Süren Yayın Ortamları ve Portalları

Futbol-spor-yorum :www.yurtspor.com.yazarlar
Eğitim,sosyoloji ve güncel:www.mektepligazete.com.köşeyazıları
Bilim-araştırma :www.mektepligazete.tebeşirbülten.com
Konuk yazarlığı-1 :www.bcp.org.tr
Konuk yazarlığı-2 :www.derslerdergisi.comr
Tüm yayınlar blogu :mustafakaragacli.blogspot.com

Bilişim Medyaları

Facebook-1 :Kirizma
Facebook-2 :Mustafa Karaağaçlı
X :M_Karaagacli_
İnstagram :mustafakaraagacli1
Youtube kanalı:http://www.youtube.com/@AkademikAda